

ZSP - Ćwiczenia

Temat: Zajęcia organizacyjne.

„Historia Państwa i Prawa”

Mateusz Menzel

POK. NR 505 „B”, w budynku „B” Wydziału Prawa. [ul. Kuźnicza 46/47
50-138 WROCŁAW

TERMINY KONSULTACJI:

- 2017-12-02 18:30 : 19:30
- 2017-12-09 18:30 : 19:30
- 2017-12-16 13:00 : 14:00
- 2018-01-07 18:30 : 19:30
- 2018-01-28 18:30 : 19:30

E-MAIL: mateusz.menzel@uwr.edu.pl

Tematyczny harmonogram ćwiczeń

1. Pojęcie: „ Źródła Prawa” w naukach prawnych. Źródła Prawa w Średniowieczu.
2. Z historii źródeł prawa: Źródła prawa w nowożytnej Europie.
3. Z dziejów prawa karnego: Przestępstwo.
4. Z dziejów prawa karnego: Kara.
5. Z dziejów postępowania sądowego: Średniowieczny proces skargowy. Proces Inkwizycyjny i Proces Mieszany.
6. Z dziejów postępowania sądowego: Postępowanie cywilne. Proces Rzymsko-Kanoniczny i jego ewolucja. Postępowanie Szczególne.
7. Z dziejów prawa cywilnego: Podstawowe pojęcia cywilistyki. Prawo osobowe.
8. Z dziejów prawa cywilnego: Prawo rzeczowe i prawo rodzinne.
9. COLLOQUIUM – praca pisemna.

Temat: Pojęcie: „ŹRÓDŁA PRAWA” w naukach prawnych. Źródła prawa w średniowieczu.

Źródła prawa w znaczeniu:

- a) materialnym
- b) formalnym
- c) Poznawczym

Najstarsze znane źródła prawa:

- 1) Kodeks sumeryjskiego króla Ur-Nammu z ok. 2060 r. p.n.e .
- 2) Kodeks Hammurabiego z ok. 1700 r. p.n.e.
- 3) Instytucje Justyniana z 21 listopada 533 r.

Ogólna charakterystyka prawa w wiekach średnich.

Źródła prawa w średniowiecznej Europie.

Renesans i recepcja prawa rzymskiego.

Średniowieczne źródła prawa:

1) Zwierciadło Saskie z 1220-1235 r.

2) Prawda Ruska z XI i XII w.

Formularze umów jako przykłady średniowiecznych aktów prawnych:

3) Akt prekaryjny - formularz

4) Akt komendacyjny - formularz

5) Akt sprzedaży wolności - formularz

6) Przywilej immunitetowy – formularz

Temat: Z historii źródeł prawa: Źródła prawa w nowożytnej Europie

- Źródła prawa w okresie wczesno-nowożytnym.
- Program kodyfikacji prawa.
- Największe europejskie kodeksy XIX i XX w.

Źródła:

- 1) Coutume de Paris z 1510 r.
- 2) Landrecht pruski z 5 lutego 1794 r.
- 3) Kodeks Napoleona z 21 marca 1804 r.
- 4) Austriackie prawo cywilne (ABGB) z 1 czerwca 1811 r.
- 5) Niemieckie prawo cywilne (BGB) z 18 sierpnia 1896 r.

Temat: Z dziejów prawa karnego: Przestępstwo

- Pojęcie przestępstwa.
- Rodzaje przestępstw.

Źródła:

- 1) Kodeks sumeryjskiego króla Ur-Nammu z ok. 2060 r. p.n.e.
- 2) Kodeks Hammurabiego z ok. 1700 r. p.n.e.
- 3) Prawda Ruska z XI i XII w.
- 4) Zwierciadło Saskie z 1220-1235 r.
- 5) Constitutio Criminalis Carolina z 1532 r.
- 6) Constitutio Criminalis Theresiana z 31 grudnia 1768 r.

Temat: Z dziejów prawa karnego: Kara

- Pojęcie i istota kary
- Racjonalizacja kary
- Rodzaje sankcji penalnych.

ŹRÓDŁA:

- 1) Kodeks sumeryjskiego króla Ur-Nammu z ok. 2060 r. p.n.e.
- 2) Kodeks Hammurabiego z ok. 1700 r. p.n.e.
- 3) Prawda Ruska z XI i XII w.
- 4) Zwierciadło Saskie z 1220-1235 r.
- 5) Constitutio Criminalis Carolina z 1532 r.
- 6) Constitutio Criminalis Theresiana z 31 grudnia 1768 r.

Temat: Z dziejów postępowania sądowego: Średniowieczny proces skargowy. Proces inkwizycyjny i proces mieszany.

- Średniowieczny proces skargowy (*akuzacyjny*).
- Postępowania szczególne.

Źródła:

- 1) Kodeks Hammurabiego z ok. 1700 r. p.n.e.
- 2) Prawda Ruska z XI i XII w.
- 3) Zwierciadło Saskie z 1220-1235 r.
- 4) Constitutio Criminalis Carolina z 1532 r.
- 5) Constitutio Criminalis Theresiana z 31 grudnia 1768 r.

Temat: Z dziejów postępowania sądowego: postępowanie cywilne. Proces rzymsko- kanoniczny i jego ewolucja. Postępowanie szczególne.

Źródła:

- 1) (*francuski*) Kodeks postępowania cywilnego z 1 stycznia 1806 r.

Temat: Z dziejów prawa cywilnego: podstawowe pojęcia cywilistyki. Prawo osobowe.

- Istota prawa cywilnego.
- Prawo cywilne a prawo prywatne.
- Stosunek cywilnoprawny (prywatnoprawny) i jego cechy.
- Podmioty stosunku cywilnoprawnego (osoby fizyczne i osoby prawne)
- Prawo osobowe (zdolność prawna oraz zdolność do czynności prawnych).

Źródła:

- 1) Instytucje Justyniana z 21 listopada 533 r.
- 2) Traktat (dogovor) rusko-bizantyjski za kniazia Olega z 911 r. (np. kw. prawa nadbrzeżnego)
- 3) Kodeks Napoleona z 21 marca 1804 r.
- 4) Austriackie prawo cywilne (ABGB) z 1 czerwca 1811 r.
- 5) Niemieckie prawo cywilne (BGB) z 18 sierpnia 1896 r.

Temat: Z dziejów prawa cywilnego: prawo rzeczowe i prawo rodzinne.

- Pojęcie i podział „rzeczy”
- Posiadanie
- Własność
- Służebności
- Mażeńskie prawo osobowe
- Mażeńskie prawo majątkowe
- Pojęcie spadku i spadkobrania
- Dziedziczenie beztestamentowe i testamentowe
- Dziedziczenie nieruchomości i rzeczy ruchomych

Źródła:

1. Instytucje Justyniana z 21 listopada 533 r.
2. Prawda Ruska z XI i XII w.
3. Kodeks Napoleona z 21 marca 1804 r.
4. Dekret o aktach stanu cywilnego, małżeństwie i rozwodzie z 20-25 września 1792 r.
5. Dekret o rozwodzie z 20-22 września 1792 r.
6. Austriackie prawo cywilne (ABGB) z 1 czerwca 1811 r.

COLLOQUIUM

1. Wymagania merytoryczne:

- Wskazana literatura przedmiotu
- Wybrane teksty źródłowe
- Materiały wcześniej nie wymienione, wykorzystane i wskazane podczas prowadzenia zajęć.

2. Forma sprawdzianu – pytania opisowe:

- 3 pytania opisowe z przerobionego materiału (czas – 45 min.)

3. Zaliczenie ćwiczeń:

- Ocena pozytywna ze sprawdzianu
- Obecność na zajęciach
- W razie nieobecności lub negatywnej oceny ze sprawdzianu poprawa ustna na konsultacjach w zimowej sesji poprawkowej

Literatura przedmiotu

Podstawowa:

- Krzysztof Krasowski, Bogdan Lesiński, Krystyna Sikorska-Dzięgielewska, Jerzy Walachowicz: "Powszechna historia państwa i prawa", Poznań 1993.
- Marek Kinstler, Marian Józef Ptak: "Powszechna historia państwa i prawa", Wrocław 1996 (lub późn., <wybór tekstów źródłowych>)

Uzupełniająca:

- Karol Koranyi: "Powszechna historia państwa i prawa", Warszawa 1961-67.
- Iwo Jaworski: „Zarys powszechnej historii państwa i prawa”, Warszawa 1964.
- Michał Sczaniecki: „Powszechna historia państwa i prawa”, Warszawa 2007.
- Tadeusz Maciejewski: "Powszechna historia ustroju i prawa", Warszawa 2000.
- Katarzyna Sójka Zielińska: "Historia Prawa", Warszawa 1986 (lub późn.)

TEKSTY ŹRÓDŁOWE:

- Kodeks sumeryjskiego króla Ur-Nammu z ok. 2060 r. p.n.e.
- Kodeks Hammurabiego z ok. 1700 r. p.n.e.
- Instytucje Justyniana z 21 listopada 533 r.
- Akt prekaryjny - formularz
- Akt komendacyjny - formularz
- Akt sprzedaży wolności - formularz
- Przywilej immunitetowy – formularz
- Traktat (dogovor) rusko-bizantyjski za kniazia Olega z 911 r.
- Prawda Ruska z XI i XII w.
- Zwierciadło Saskie z 1220-1235 r.
- Coutume de Paris z 1510 r.
- Constitutio Criminalis Carolina z 1532 r.
- Constitutio Criminalis Theresiana z 31 grudnia 1768 r.
- Dekret o aktach stanu cywilnego, małżeństwie i rozwodzie z 20-25 września 1792 r.
- Dekret o rozwodzie z 20-22 września 1792 r.
- Landrecht pruski z 5 lutego 1794 r.
- Kodeks Napoleona z 21 marca 1804 r.
- (*francuski*) Kodeks postępowania cywilnego z 1 stycznia 1806 r.
- Austriackie prawo cywilne (ABGB) z 1 czerwca 1811 r.
- Niemieckie prawo cywilne (BGB) z 18 sierpnia 1896 r.